

bestride Udgifterne ved Fredensborg Have. Udgifterne ved denne Have ere oprindeligt ansatte til 1816 Rbd.; paa Budgettet for ifjor blev voteret 1800 Rbd., paa det nye udarbejdede Overflag er Udgiften nedbragt til 1368 Rbd., og dette er vistnok saa lavt, som det vel kan være; ligesom det ogsaa er en temmelig betydelig Nedbringelse; men der er, som sagt, kun 500 Rbd. at anvende dertil, og der mangler altsaa en 8 à 900 Rbd. for at kunne bestride de aldeles nødvendige Udgifter til Havens Vedligeholdelse under Landsskabsgartneriet; da imidlertid de øvrige Summer, jeg her har calculeret, nemlig 2000 Rbd. for Rosenborg Have og 2500 Rbd. for Frederiksberg Have og Søndermarken, ere i høi Grad afknappede, mener jeg, at man kan afrunde Summen til 7000 Rbd., da man derved kommer Virkeligheden meget nær, idet Forskjellen kun bliver c. 150 Rbd. Der er saaledes ingen Udfigt til, at Landsskabsgartneriet kan opretholdes i sit nærværende Omfang med et ringere Beløb end 7000 Rbd., og det er dette, jeg har troet at burde gjøre opmærksom paa.

Naar man nu ifkun bevilger 6000 Rbd., hvad skal saa Administrationen gjøre? Der maag da naturligviis tilveiebringes yderligere Beparelser, og der er altsaa ikke Andet for, end at see, hvor saadanne kunne tilveiebringes. Den væsentligste vilde være at affe dige Landsskabsgartneren; han oppebærer nemlig, som anført, alene $\frac{1}{3}$ af hele Summen; men, naar Landsskabsgartneren affe diges, falder Landsskabsgartneriet, og jeg kan altsaa ikke sige, at det er at opretholde Landsskabsgartneriet, naar Planen maa føre til, at Landsskabsgartneren affe diges. Jeg maatte ogsaa meget beklage dette; thi den nærværende Ordning af Havevæsenet staaer atter i Forbindelse med en samtidigt dermed udarbejdet Plan til en Forandring i Gartnerexamen, en Plan, der har været drøftet af flere Autoriteter, og paa hvilken alle ere gaaede ind, idet de have anerkendt den Trang, der er til en anden Ordning af Gartnerexamen. Jeg har ikke turdet foretage noget Skridt til at udstede den i saa Henseende fornødne Bekjendtgjørelse, førend dette Budget var bevilget, thi jeg har anseet det upassende at lade udstede en Bekjendtgjø-

relse, hvori det er forudsat, at der er en Landsskabsgartner, og hvor der tales om Landsskabsgartneri, naar det, saa at sige, var givet, at denne Institution ikke kunde opretholdes. Den Mand, om hvis Skjæbne der i dette Forslag er Spørgsmaal, er derhos Medlem af Examinationscommissionen, og har i det Hele taget megen Fortjeneste af, hvad der har været gjort og kan gjøres for Underviisningen i Gartnervæsenet, og hans Bistand er ikke let undværlig ved den omtalte Ordning af Gartnerexamen; men, naar han er affe diget af Stats tjenesten, troer jeg ikke, man uden Bederlag kan paalægge ham Forretninger i saa Henseende. Det er en Betænkelse, som fremstiller sig med Hensyn til hans Affe digelse; en anden Betænkelse er den, at den samme Mand, som nu er constitueret som Landsskabsgartner, tillige har Bestalling som Slotsgartner ved Fredensborg Have; ophæves hans Constituering, maa han gaae af, og han vil altsaa have Fordring paa Bartpenge i Forhold til hans tidligere Indtægter. Disse hans Indtægter ere af ham opgivne til over 2900 Rbd., og der vil altsaa være at beregne Bartpenge af disse 2900 Rbd., og den derved bevirkede Udgift maa jo lægges til de 6000 Rbd., som nu ere bevilgede til Landsskabsgartneriet, saa at jeg ogsaa af dette Hensyn ikke vil ansee det hensigtsmæssigt at udføre Reductionen ved at affe dige Landsskabsgartneren.

Nu kan der vel spørges: ja, men kan man ikke lade Fredensborg Have, hvortil Pengemidlerne mangle, gaae ud? Ja, da beholdt man Landsskabsgartneren, men mistede Landsskabs haverne; thi Fredensborg Have er den eneste Landsskabs have her i Landet. Jeg skal tillade mig at oplæse nogle Udringninger af en af de Erklæringer, som i saa Henseende bleve indhentede endnu ifjor — den er dateret 30te Januar 1850 —, og hvori det fraraades at henlægge Fredensborg Have under Forstsvæsenet; det hedder i denne Erklæring: „thi da, som bekjendt, Forstsvæsenets Maal staaer i directe Modsetning til Landsskabsgartneriets, saa er Henlæggelse af Fredensborg storartede Park, der saa godt som er den eneste i Landet, under Forstsvæsenet, egentlig det Samme som dens Nedlæggelse, og et saadant Forslag skulde man